

ЗОРНИЦА

СЕДМИЧЕНЬ ВѢСТИКЪ.

Зорница ся издава всякой Четвъртѣкъ. Цѣна-та за една година е едно бѣло меджидиѣ и половина, а за шестъ мѣсѣца три четвърти отъ бѣло меджидиѣ; въ кайме и въ пощенскы тимбры (пулове) 60 гроша за годину. Спомоществованія-та трѣбва всяко да ся прѣплатени и да ся испрашатъ въ полицѣ, въ группѣ, въ кайме или въ пощенскы тимбры (пулове) Турска, Нѣмска, Пруска, Русска или Французска, на Редакторѣ-то у Американѣ Халѣ въ Цариградѣ. Извѣстія ся вмѣстиватъ по 2 гр. на редѣ-тѣ.

Година 2.

ЦАРИГРАДЪ, ЧЕТВЪРТЬКЪ 24 НОЕМВРІЙ 1877.

Брой 47.

ИЗВѢСТИЕ.

Извѣстявамъ на всички-тѣ си спомоществователи за прѣзъ 1877, на които не смы могли да испращамъ всички-тѣ листове по причинѣ на войнѣ-тѣ, че нѣй дѣржимъ неисправенитѣ листове и ще имъ гы испроводимъ щомъ тѣ ни извѣстятъ че могжть да гы прїематъ по пощѣ-тѣ. Извѣстявамъ тоже че Седнична-та и Мѣсечна-та Зорница ще слѣдватъ да ся издаватъ и прѣзъ идущѣ-тѣ годину, и ако бы, по причинѣ на войнѣ-тѣ, нѣкои отъ спомощствователи-тѣ ни да не могжть да прїематъ нѣкои отъ листовете, нѣй ще гы дѣржимъ тuka до когато ся поправятъ пощенскы-тѣ сѣобщенія.

СЕДМИЧНА ЗОРНИЦА.

Цѣна-та на «Зорницѫ» ще бѫде сѣющѣ-тѣ, т. е. едно бѣло меджидиѣ и половина.

Спомоществованія ся прїематъ всяко, но трѣбва да ся прѣплашатъ само до край-тѣ на Гюнѣ или до край-тѣ на Декемврий.

Спомоществованія могжть да ни ся прещатъ въ полицѣ, въ группѣ, въ пощенскы тимбры и въ кайме; но цѣна-та на вѣстникъ-тѣ въ кайме и въ Турска пощенскы тимбры ще бѫде споредъ текущѣ-тѣ цѣнѣ на кайме-то въ Цариградѣ.

Въ мѣста-та дѣто имамъ настоятели, цѣна-та за частни лица, които искатъ да имъ ся испраща листъ-тѣ въ особинѣ врѣскѣ, ще е 5 гроша въ сребро повече за всяко врѣско. Въ случай, обаче, дѣто 5 или повече листове ся испращатъ въ една врѣска, не ще ся изискватъ 5-тѣ гроша въ прибавление, ако и да има другъ настойтель въ сѫщо-то мѣсто.

Спомоществованія-та въ всякой случаѣ трѣбва да ся прѣплашатъ.

Това правило ще ся дѣржи строго. Всякой, които иска, може да стане настойтель; и които ни сѣбре и испрати десетъ или повече спомоществованія, има право да задържа за себе си една десета часть.

Освѣнь десятъ-тѣ, нѣй ще испрашамъ по единъ особенъ листъ на всякой настойтель, които ни испрати повече отъ 10 спомоществованія, по два на всякой които ни испрати повече отъ 25, по три на всякой които ни испрати повече отъ 50, и по четыри на всякой които ни испрати повече отъ 100 спомоществованія.

За да знаемъ колко листове да почнемъ да печатимъ прѣзъ идущѣ-тѣ годину, нѣй молимъ всякого единого отъ настойтели-тѣ си да ни яви най-късно до Рождество Христово, около по колко листове той ще иска.

Писма за Зорницѫ трѣбва да ся ис-

прашатъ до Редакції-тѣ въ Американѣ-Халѣ, и въ всякой случай трѣбва да ся прѣплашатъ, защото другояче тѣ не ще ся прїиматъ.

МѢСЕЧНА ЗОРНИЦА.

Мѣсечна-та Зорница, които е едно периодическо списание назначено особыно за млады-тѣ, ще слѣдва да ся издава и прѣзъ идущѣ-тѣ годину. Цѣна-та ѵ за една година ѵе 5 гроша чисты пары, т. е. една четвърта отъ бѣло меджидиѣ. Горѣспоменитѣ-тѣ закони за Седничѣ-тѣ Зорница ѵ ся относятъ и за Мѣсечнѣ-тѣ.

Слѣдѣ първи-тѣ два броя не ѵе ся прещатъ напаки листове на никого отъ когото не ся прїели спомоществованія-та напаки, пай-малко за шестъ мѣсѣци; пито ѵе ся прещатъ нѣкому повече листове отъ за колкото той е прѣплата.

Никакви други тимбры (пулове) освѣнь пощенскы не ся прїиматъ.

«КАКТО СИ ПОВѢРУВАЛЬ, НЕКА ТИ БЛДЕ.»

Мат. 8; 13.

(Продолжение отъ 46-ти броя).

Въ минжлѣ-тѣ си членъ върху този прѣдмѣтъ поговорихъ за богатство-то на вѣрни-тѣ състояще въ расположение-то което вѣра-та произвожда въ тѣхъ. Въ ози членъ показахъ че вѣрни-тѣ ся богати защото тѣ притяжаватъ въ душни-тѣ си онова което има сѫщинскъ стойностъ. Това, обаче, не е само-то богатство на онѣзи които иматъ живѣ вѣрѣ въ Господа Іисуса Христа; тѣ ся богати не само по расположение-то си, но и по наслѣдие-то си. Сега ѵе кажемъ нѣколко думы върху този прѣдмѣтъ.

1. Человѣкъ прѣзъ вѣрѣ може да придобие всичко което му е потрѣбно. Человѣкъ които има живѣ вѣрѣ не може да не ся моли постоянно на Бога, а молитва-та на вѣрни-тѣ има голѣмѣ силѣ прѣдъ Оногова, които дѣржи всяко въ рѫцѣ-тѣ си. Можемъ на вѣрно да кажемъ че никакъ молитва, които ся приноси съ дѣтилскѣ вѣрѣ въ Бога, не остава безъ отговоръ, ако онова ѵшо ся проси е по-Божиѣ-тѣ волѣ. Истина е че та може да не ся отговори споредъ както молитель-тѣ бы желали, но безъ друго ѵе ся отговори споредъ както безкрайна-та мѣдростъ на благий-тѣ Небесенъ Отецъ намѣри за най-полезно. Господъ нашъ Іисусъ Христосъ самъ каза: «Просите и ѵе ви ся даде; тѣрѣте и ѵе намѣрите; хлопайте и ѵе ви ся отвори. Защото всѣкой които проси прїима, и които тѣрѣи намира, и които хлопа, ѵе му ся отвори.» Това е едно отъ много-то обѣщания Божи че той ѵе отговаря на молитви-тѣ на о-

нѣзи които ся молятъ усърдио съ живѣ вѣрѣ. Споредъ тѣзи драгоцѣнии обѣщании на Бога, които никога не е обѣщавалъ едно иѣшо безъ да е можалъ да го испѣлни, искренитѣ-тѣ Христіанинъ може да придобие, чрѣзъ молитви, всѣкж истиницѣ иудѣйстви. Чрѣзъ вѣрѣ-тѣ той може да има достъпъ до богаты-тѣ съкровища на небесни-тѣ Отецъ, и да черпи отъ тамъ всяко ѵшо му е нуждно. Той е, тѣ да кажемъ, осигорилъ притяжанія-та си въ Божи-то съкровище, отъ дѣто той може да си изважда споредъ нужди-тѣ си; и негови-тѣ осигорени имущества въ онова съкровище никакъ иѣма да ся свѣршатъ. Може ли иѣшо да има по-голѣмо богатство отъ това? Истина е че той, може бы, ѵе има на всѣко врѣме само онова което му е нужно за врѣме-то, но това е доволно. Когато единъ человѣкъ има всичко което истина-му е нужно, и когато той има притяжанія осигорени въ богаты съкровища отъ дѣто той може на всѣко врѣме да вади иѣшо споредъ истина-тѣ си нужди, тогава той може да ся брой много богатъ. Никой не е толкозъ богатъ колкото онзи които смиренно уповава на Бога за всяко отъ което ся нуждае. И тѣ видимъ че живи-та вѣра обогатява человѣка, защото му показва ключъ-тѣ които му отваря богаты-тѣ съкровища на Оногова които управяватъ свѣтъ-тѣ.

2. Вѣра-та обогатява искренитѣ Христіаны съ небесно и вѣчино богатство. Апостоль-тѣ казва: «Вѣра-та е осѫществованіе на онѣзи иѣща за които ся надѣмъ.» На естественитѣ-тѣ человѣкъ бѫдьши-тѣ животъ съ тѣменъ и неизвѣстенъ. Той не обыча да размножава за него, защото той не може да проницае мрачность-тѣ които е прѣдъ него. Но вѣра-та прави мрачно-то ясно; онова което бѣ неизвѣстно и мрачно на естественитѣ-тѣ человѣкъ, става извѣстно и ясно на духовнитѣ-тѣ, които постоянно гледа на Бога и Господа Іисуса Христа. Небесно-то жилище е сѫщинско иѣшо на вѣрни-тѣ. Богатство-то на естественитѣ-тѣ человѣкъ е приврѣменно, но богатство-то на духовнитѣ-тѣ е вѣчно. Христіанитѣ-тѣ има едно «наслѣдие нетънино, неоскърбиаемо и неповѣхнуваемо, съхранено на небеса» за него. Той е увѣренъ че никакъ разбойници не ѵе могжъ да откраднатъ това му славно наслѣдие, и то че червие ѵе могжъ да го повреждатъ, защото то е въ рѫцѣ-тѣ на Онзи които види и владѣе всичко вселенинѣ. Всички-тѣ земни богатства не ся достойни даже да ся сравняватъ съ това небесно наслѣдие. Свѣтскитѣ-тѣ человѣкъ ся наслаждава съ онова което ѵе трая прѣзъ малко години, а духовнитѣ-тѣ — вѣрни-тѣ — ся радва съ онова което ѵе трая за

прѣзъ вѣчностъ-тѣ; свѣтскитѣ-тѣ человѣкъ наѣ-дѣло подиръ 100 години ѵе изгуби всичко ѵшо е наструпалъ на землѣ-тѣ, а вѣрни-тѣ, пакъ наѣ-късно подиръ 100 години, ѵе наслѣди небесни-тѣ жилища, въ които владѣе вѣчна правда и любовь. Сега, които е истина- богатъ? Нѣй не обезѣдия-вамъ свѣтскитѣ-тѣ богатства и сладости. Благай-тѣ иѣшо за да гы употребляватъ и да ся наслаждаватъ съ тѣхъ, като въ сѫщо-то врѣме Го хвалимъ за всички-тѣ му благости. Казвамъ, обаче, че богатство-то на свѣтскитѣ-тѣ человѣкъ, които не ся е прѣдалъ на Бога, не е достойно да ся сравни съ богатство-то на онзи които има живѣ вѣрѣ въ Іисуса Христа.

Читателю, не трѣбва ли да ся стараемъ да придобиемъ небесно-то съкровище? Не трѣбва ли да размножавамъ върху думи-тѣ Господинъ: «Както си повѣрувалъ, нека ти бѫде,» и да ся стараемъ да имамъ по-споки вѣрѣ за да можемъ да придобиемъ и по-голѣмо богатство? Искренитѣ Христіанинъ има голѣмѣ причини да ся радва и да хвали Бога, защото той има осигорени на небеса драгоцѣнии и вѣчни съкровища, които той ѵе наслѣди подиръ малко години.

Има человѣци, които ся толкова пълни съ божественіи благодать, ѵто навредъ дѣто ся явяватъ тѣ носятъ съ себе си благословеніе. Въ пай-просты-тѣ думи на такива человѣци ся забѣлѣжва единъ чудесни силѣ, които съживяватъ и стопляватъ сърдца-та и на пай-нечувствителни-тѣ. Тѣхни-тѣ лица ся свѣтлы, тѣхни-тѣ молитви просты по богодѣхновенни, и тѣхни-тѣ души дихатъ священіо благоуханіе. Ако потърсите причини-тѣ на всяко това, вѣй ѵе намѣрите че такива человѣци прѣбываютъ съ Іисуса, че тѣ ся искрени угодници Божии, и че никакъ не вършатъ и никакъ не прѣдприематъ безъ да просятъ мѣбростъ отъ Св. Духа.

Както пчелы-тѣ бержъ медъ отъ горчиви-тѣ трѣви, тѣй сѫщо и умнитѣ-тѣ человѣци умѣжтъ да извлечатъ ползъ и назиданіе и отъ пай-печални-тѣ уроци.

Казватъ че отъ когато Русси-тѣ прѣминихъ Прутъ, 60,000 тѣла отъ Новый-тѣ Завѣтъ или отъ други части на Св. Писаніе ся испродали на Руски-тѣ воиници.

Израилити-тѣ ся освободихъ отъ жестоко-то вѣковно робство само въ единъ пощъ.

КАКЪ ДА ПРАВИМЪ НЕДѢЛНЫЙ-ТЪ ДЕНЬ ПРИЯТЕНЪ ЗА МАЛКЫ ДѢЦА.

Този въпросъ ся разисква почти във всѣкодомъ дѣто Недѣлны-тъ день ся държи свято. Ний говоримъ че Недѣля-та е денъ за почивка; но колко малки єдвамъ могатъ да си отпочиватъ въ този святъ денъ по принципъ на немирни-тъ си дѣца! Колко пакъ смы чували малки да казватъ: Недѣля-та е за настъ пай-тигостенъ денъ въ седмицѫ-тѫ. Тогава дѣца-та сѫ по-безпокойни и по-немирни отъ другъ пакъ, тогава тѣ правятъ по-голѣмъ шумъ и по-голѣмъ пакости. Но чудно ли е че това е тѣй? Дѣца-та си играятъ прѣзъ други-тѣ дни на седмицѫ-тѫ вънъ отъ къщи, дѣто могатъ да выкатъ, да търчатъ и да скочатъ безъ да додѣватъ нѣкому, но въ Недѣле-тъ ся оставятъ у дома си. Тѣ не могатъ да излѣзатъ по ливады-тѣ и по улици-тѣ съ дѣлицы-тѣ си другари, и за това като не могатъ да си въздържатъ тѣ бѣспѣхъ въ къщи и мыслятъ само за пакости. Сега, какво да ся прави? «О» отговари единъ, «нека си играятъ дѣца-та; дѣца-та сѫ дѣца. Когато порастнатъ, тѣ ще ся научатъ да ся обхождатъ благоприлично.» Но пословица-та казва че «акто ся прѣкърви фиданка-та, тѣй порастнува и дървото.» Това сѫщъ казвамъ и за дѣте-то. Онова дѣте което ся научи отъ малко да пази Божій-тъ денъ святъ, порастнува благоговѣйно и обыча този денъ. Въ Св. Писаніе има особени заповѣди които има заповѣдатъ да прѣминувамъ Недѣлны-тъ денъ свято, и за това не трѣба да го прѣнебрѣгвамъ въ въспитаніе-то на чада-та си. Не с обаче лесно нѣщо да направимъ Недѣлѣ-тѫ прѣти за дѣца-та; това изисква голѣмо тѣрпеніе и постоянство отъ родители-тѣ.

Ний можемъ, напистинъ, да държимъ дѣца-та си у дома съѣдѣ като ся свѣрши церковни-тѫ служби, и ако тѣ сѫ по-голѣмки да ги задлѣжавамъ да прочитатъ духовни и поучителни книжки. Но по този начинъ ний щѣхъ да ги принудимъ да не панижатъ Недѣлѣ-тѫ, да ся начумѣрватъ кога тя наближава а да ся радватъ кога вече прѣмине; това, обаче, не ще бѫде по-угодно Богу отъ дѣтишки-тѣ игри.

«Но какво да правимъ,» може да попытатъ нѣкои «за да пазимъ дѣца-та си мирни и въ сѫщо-то врѣме веселы?»

Най-напрѣдъ, научите ги да гледатъ на Недѣлѣ-тѫ като на най-добрий-тъ денъ въ седмицѫ-тѫ. Когато дойде сѫбота искатъ да помагатъ да очистите къщи-тѫ и дворъ-тѫ. Освѣти това, кѫпите дѣца-та си, прѣобличайте ги и пригответъте наедно съ тѣхъ прѣмѣни-тѣ имъ за утрѣшниятъ-тъ денъ, и гледайте всячески да имъ напоминяте че наближава благий-тѫ денъ.

Когато дѣца-та сѫ тѣрдѣ малки и не могатъ да четятъ, не вѣбраявайте имъ да играятъ, но размѣнувайте, ако е възможно, игри-тѣ имъ. Избираите особено такива *тихи* игри които сѫ угодни на ваши-тѣ дѣца, защото дѣца-та вѣобще не обичатъ всякакви игри. Като отрастатъ по този начинъ, малки-тѣ ще поченятъ да правятъ различни между Недѣлны-тѣ денъ и дѣлицы-тѣ дни и малко по малко ще напуснатъ игри-тѣ и ще ги замѣнятъ съ книги-тѣ си.

Трѣба да намѣрите благорѣмие и за пъніе; нека всички, даже и най-малки-тѣ, да участвуватъ въ пѣсни-тѣ. Малка-та Марішка или Иванчо ще ся радва да пѣ: «Дано да бѫдѫ ангелъ», или «Менъ общача Іисусъ»; не време-ди ако тѣ сбѣркватъ гласъ-тѣ малко; тѣ скоро ще павыкиютъ и това ще ги поразвеселява.

На по-голѣмъ-тѣ дѣца, които зна-їатъ да четятъ, избираите такива приказки отъ Библій-тѫ които може да привлечатъ вниманіе-то имъ. Ако ся занимавате съ Св. Писаніе за да търсите такива занимателни приказки, вѣй ще ползвате и себе си, защото може да намѣрите много утѣшителни думи, които ще ви послужатъ прѣзъ седмицѫ-тѫ.

Насърдчавайте дѣца-та да научаватъ *поле* по единъ стихъ отъ Библій-тѫ въ недѣлѣ-тѫ. На малки-тѣ давайте малки стихове. И ако и вѣй ги научите заедно съ дѣца-та си, вѣй по-лесно ще насърдчавате и тѣхъ.

Най-послѣ, и баща-та и майка-та трѣба да ся подвизаватъ съ веселостъ и тѣрпѣніе да правятъ Недѣлны-тѣ денъ радостенъ и честитъ, и да вършатъ това не съ свої-тѫ си силѣ, но съ силѣ-тѫ на Господа нашего Іисуса Христа, който благослови малки-тѣ дѣца.

Една Майка.

ВЛИЯНИЕ-ТО НА ХРИСТИАНСТВО-ТО.

Християнство-то смекчава безчеловѣчно-то жестокосърдечие, обуздава страсти-тѣ, осъжда самоубийство-то, унищожава проклято-то чадоубийство, и прогонва постыдни-тѣ нечистоти на идолопоклонство-то. Едва ли има общество въ което Християнство-то да е проникнало и да не е искоренило нѣкои отъ безчисленни-тѣ му злини. Християнство-то избави борцы-тѣ въ Римски-тѣ амфитеатри; то е освобождавало поребенни-тѣ; покровителствувало е наѣненитѣ; грыжилъ ся е и грыжи ся за слабы-тѣ, за болни-тѣ, за рапенитѣ, за вдовици-тѣ, за сирачета-та; то е повъшило и повышава жены-тѣ въ общежитіе-то. Улучшително-то влияние на Християнство-то ся усъща въ всички-тѣ класове на человѣчески-тѣ общества. Чрѣзъ влиянието на Християнство-то, сиромашія-та вмѣсто да се проклятія съ южниско благословеніе, а трудъ-тѣ съ пай-благороди-та частъ на животъ-тѣ. Женидба-та, която едно врѣме е била почти цѣло робство, днесъ е пай-священна-та врѣска между двѣ влюбени създания. Християнство-то изисква чистъ животъ, свободенъ отъ заблуждения и суевѣрія, и придруженъ отъ пай-възвѣщеніи-тѣ добродѣтели. То учи человѣци-тѣ да обичатъ единъ другого; да обичатъ не само роднини-тѣ си, сънародици-тѣ си, единовѣрци-тѣ си, но и всички-тѣ человѣци, на което племе и на които вѣръ и да принадлежатъ. Да кажемъ на кратко, Християнство-то учи человѣци-тѣ че тѣ сѫ братя и че трѣба да ся обичатъ като братя. На всѣдѣ дѣто то е повяло, то съ всемило небесенъ миръ.

За да ся пази чистота по Лондонски-тѣ улици, Правителство-то наема 14,000 человѣци, 6,000 коне и 2,400 кола. Надзоритель-тѣ на тѣзи служби получава единъ годишъ заплатъ отъ 5,000 ап. лири.

ДОМАШНА ЧИСТОТА.

Богатство не е необходимо за да има чистота у домъ-тѣ. Има много богаты къщи, въ които владѣе голѣма нечистота отъ стѣлѣ-тѫ до таванъ-тѣ; тамъ нѣма нищо чисто, нищо привлѣкательно, нищо което показва уреденъ и честитъ домъ. На други-тѫ страни, има спромашки и прости домове и колиби, които сѫ чисти, омыти, добре напредени изважтрѣ и извѣнѣ и доста привлѣкательни. Това е защото въ тѣзи колиби или прости домове има добри и уредни домакини, работни и мѣдри къщовиници. Но както за да бѫде къща-та добре уредена и привлѣкательна трѣба да има добра и мѣдра домакиния, тѣй сѫщо и за да бѫде градина-та, дворъ-тѣ и всичко около къща-тѫ чисто и привлѣкательно, трѣба да има добра и мѣдра домакини. За да бѫде домъ-тѣ честитъ, тѣзи двѣ условия трѣба да сѫ заедно.

Плеть-тѣ или зидъ-тѣ на дворъ-тѣ трѣба да е чистъ и поправенъ, ако той може да не е скажъ и красенъ. Дѣски, обрачи, качета и ковчези не быва да ся тръкалятъ и да стоятъ по дворъ-тѣ. Градина-та около къща-тѫ трѣба да е чиста, и пакети-тѣ ѝ добре направени и ако е възможно посыпаны съ пѣсъкъ или дребни камичета тѣ що да не става по тѣхъ каль. Вратата както на къща-тѫ тѣй и на дворъ-тѣ и на градина-тѫ никога не быва да стоятъ откации и да ся тръкалятъ по земѣ-тѫ. Курникъ-тѣ на кокошки-тѣ, кочегъ-тѣ на свине-тѣ и жилище-то на други-тѣ животни трѣба да сѫ отдалени отъ къщи-тѣ дворъ, или ако това не може, нека попе да имъ ся отдали едно място тѣй, що тѣзи животни да не ходятъ изъ дворъ-тѣ на къща-тѫ. Колко отвратително нѣщо е, като отиденъ нѣкѫдъ на госте, да тя посрѣдниятъ свине, кокошки и пр., и попѣкога да не можешъ да вѣзешъ въ къщи отъ тѣхъ! Такива нѣща ставатъ отъ небрѣженіе-то и отъ неразсѫдностъ-то на домакини-тѣ и на домакини-тѣ.

Нека никой да не забрави че единъ отъ първи-тѣ знакове на образованостъ-тѣ е чистота-та и уредностъ-та.

АНГЛИЙСКА-ТА ВОЙНА СЪ КАФРЫ-ТЪ ВЪ ЮЖНАЯ АФРИКА.

Ний извѣстихъ въ по-прѣдишниятъ брой на вѣстникъ-тѣ си че Английски-тѣ поселенія въ Южная Африка бѣхъ ся заловили на единъ бой съ Кафрски-тѣ племена на Трансауалъ, или Трански. За тѣзи работи единъ Английски вѣстникъ дава слѣдующи-тѣ исторически подробности:

Прѣди двадесетъ години ний ся заловихъ въ единъ войнѣ съ единъ независимъ главатарь на име Крели, началикъ на Галекы-тѣ или Кафри-тѣ, които ся подпомагахъ отъ други-тѣ околни племена. Кафри-тѣ, за да си оздравятъ побѣдѣ-тѫ, истрѣбихъ всички-тѣ си добытъкъ, защото една магесница бѣше ги поставила че ако присижтъ тѣзи жертва, хероически-тѣ имъ прадѣди ще вѣстаниятъ изъ земѣ-тѫ, и че бѣли-тѣ (Англичани-тѣ) ще ся прогонятъ. Когато Кафри-тѣ ся разбихъ, тѣ измрѣхъ отъ гладъ. Тѣрдѣ малцина отъ Галекы-тѣ прѣживѣхъ тѣзи бѣдѣ, и на Крели ся поз-

вали да занимае съ бѣдствени-тѣ останки отъ свое-то племе само една частъ отъ обезлюдено-то си отечество, а въ останали-тѣ части ся намѣстихъ нѣкогашни-тѣ роби на Галекы-тѣ, Фингы-тѣ, което значи «кучетата.» Това нѣкога подвластно племе процъвѣтѣ въ ново-то си поселеніе, и ся сдобы съ много овцѣ и волове, направи си училища и церкви, прѣдаде ся на мирни-тѣ искуства съ доста похваленъ успѣхъ. Но въ теченіе-то на врѣме-то и Галекы-тѣ ся обогатихъ и умножихъ, и, ако и да ся надзирахъ отъ единъ Англичанинъ, и бѣхъ толкова напрѣдни въ образованіе-то щото имахъ Христіанска проповѣдници помежду си, тѣ ся прѣпълавахъ отъ зависъ и негодованіе като виждахъ Фингы-тѣ да ся наслаждаватъ съ плодове-тѣ на Галекскѫ-тѫ земѣ. Прѣди нѣколко седмици една крамола ся породила на единъ свадбѣ между человѣци отъ дѣвѣ-тѣ племена. Съръ Бартъ Фрерь, управителъ-тѣ на Английски-тѣ поселенія въ Южная Африка, като чулъ за това, пратилъ да имъ кажатъ че не трѣба вече да ся карать, и обявилъ че той ще испита работи-тѫ по-добрѣ и ще накаже виноваты-тѣ. Той поканилъ Крели да отиде да го види и да му помогне въ тѣзи работи. Но Крели не отишъ, и казалъ че той не можа да прѣдвари хора-та си да не нападатъ на Фингы-тѣ, защото нѣмал властъ надъ млади-тѣ си момци. Скоро станжало явно че млади-тѣ Галеки сѫ рѣшени да ся бѣжатъ, и че тѣ не ще прѣстанатъ да нападатъ на Фингы-тѣ само защото тѣ сѫ подъ Английско покровителство. Галекы-тѣ пратили Английски-тѣ надзорителъ на Христіанска-тѣ проповѣдници отъ отечество-то си, и тогава почили наистинѣ вѣзстаніе-то. Това показва че тѣ сѫ желали да прѣпорожчатъ себе си не като дивацъ, но въ сѫщото врѣме то показва че тѣхно-то вѣзтаніе е било скроено прѣдъ да избухне. Тѣ прѣдоцетохъ да ся бѣжатъ съ Англичани-тѣ, нежели да прѣстанатъ да задѣватъ Фингы-тѣ.

Тѣ починахъ военни-тѣ дѣйствія съ голѣмъ смѣлостъ и дѣятелностъ. Войска-та имъ състоеше отъ около 12,000 души, и само въ нѣколко дена тѣ извадихъ на поле-то 3,000 юнаци. Тѣ не можехъ да стоятъ срѣдъ Английски-тѣ топове и оржия, но тѣ ся обѣгахъ на множеството си и ся нападахъ че ще могатъ да обыгълятъ малки-тѫ Английски силѣ които можеше да ся проводи противъ тѣхъ. Освѣти това, тѣ ся нападахъ че Фингы-тѣ не щѣхъ да ся осмѣлятъ да ся бѣжатъ противъ тѣхъ. Но Фингы-тѣ сѫ бихъ добре, и Английски-тѣ близосѣдни стражари зехъ нуждни-тѣ мѣрки за да осуетятъ покушенія-та на непрѣятелско-то племе.

Послѣдни-тѣ извѣстия показватъ че Галекы-тѣ сѫ съ свѣсъмъ разбити и че тѣхна-та земя ся е прибавила на Английски-тѣ владѣнія.

Попытали едно момче, което бѣлочело евангелія-та на Матея и Марка, дали то бѣ прочитало нѣкога и щѣто за Іисуса Христа. То отговорило. «Не, азъ съмъ стигналъ до Лука.» Това показва съ какво внимание нѣкои четатъ слово-то Божие.

Не бой ся и прави всичко което дѣлъностъ-та ти повѣлява.

ОБРАЗОВАНИЕ-ТО ВЪ ГЕРМАНИѢ.

1.

(Въ нѣкои отъ минжы-тѣ си броеве дадохмы кратко изложение за образование-то въ Руссії; сега искамы да поговоримъ въ нѣколко броя въруху образование-то въ Германії. Членоветѣ ни ще бѣдѣть извлѣчени отъ сѫшто-то Америкаанско списаніе).

Днешна-та Германска Имперії състои отъ 26 държавици, и обема едно пространство земѣ отъ 208,745 четвъртити мили съ едно населеніе отъ около 42,758,000 души. Народъ-тѣ въ Германії е единъ отъ първостепенни-тѣ народы по образованістѣ. До това си высоко положеніе въ образование-то той ся е въздигнѣлъ отъ едно доста низко положеніе, и по-вече отъ хылядо години сѫ были по-трѣбни за това дѣло. Германски-тѣ племена, които едно врѣме населявахъ онѣзи области и живѣхъ почти въ диво състояніе, едно подиръ друго ся обѣрихъ къмъ Христіанска-тѣ вѣръ отъ 6-ї до 9-ї вѣкъ; отъ тѣхъ Саксонци-тѣ най-послѣ пригърнѣхъ тѣзи новѣ вѣръ. Задъ рѣкѣ-тѣ Елбѣ, областъ-та ся населяваше отъ Славянски племена които не прѣехъ Христіанство-то до прѣди 10-ый вѣкъ, а нѣкой даже дори до начало-то на 15-ый вѣкъ. Тѣзи Славянски племена днесъ сѫ съвршени Германци.

Карлъ Великий бѣ първый-тѣ който почилъ да ся старае за образование-то на народъ-тѣ въ Германії. Ако и да не бѣше ся училъ много въ дѣтиство-то си, този силенъ владѣтель показа голѣмъ ревность къмъ наукѣ-тѣ и ся стараеше за основаваніе-то на училища и за образование-то на народъ-тѣ по цѣлѣ-тѣ неговѣ Имперії. Той останѣ вѣренъ на тѣзи си усырдни ста-ранія дори до смърть-тѣ си, 814 п. Хр. Той основа първо-то училище въ Имперії-тѣ си, което наименува Школа Палатина, или Палатно училище, назначено особно за вѣспита-ніе-то на дѣца-та отъ царскѣ-тѣ фамилии, отъ които владѣтель-тѣ самъ имаше 14. Този владѣтель не ся срамуваше да ся учи самъ и да припечел-ва онова което бѣ изгубилъ въ младо-сть-тѣ си. Той ся стараеше за въ-вожданіе-то и на изящни-тѣ искуства, и призва отъ вѣнѣ даровиты мажи да отидѣтъ да живѣятъ въ държавѣ-тѣ му близо до царскѣ-тѣ палатъ. Той основа и други училища подобни на Школа Палатинѣ въ които ся прѣпо-давахъ, грамматика, числителница, геометрия, астрономия, музика и риторика. Освѣнѣ тѣзи имаше други подолни училища въ които ся прѣпо-давахъ само прочитъ, краснолисаніе, числителница, грамматика и пъніе. Наскоро подиръ това мірски-тѣ училища ся отдѣлиха отъ духовны-тѣ, ако владѣтель-тѣ самъ и да не искаше да прави разлика въ образование-то на міряни-тѣ и на духовенство-то. Въ духовны-тѣ училища, които ся нарича-хъ мънастирски, владѣше най-сухъ формалностъ. Най-главно-то отъ тѣзи заведенія бѣше онова основано въ Фулдѣ на 813 отъ Игуменъ Рабаница; то и днесъ сѫществува като гимназій. Но понеже тѣзи училища постепенно падахъ подъ вліянието на калугери-тѣ, образование-то въ тѣхъ ставаше постепенно сухо и незначително. Граждански-тѣ власти въ нѣкои мѣста ся помѣхихъ да основѣтъ мірски вы-ши училища, но испирво тѣ посрѣд-

нажъ голѣмы прѣпятствія отъ духо-венство-то което притязаваше че само то има право да основава и да надзи-рава выши училища. Чрѣзъ старанія и постостоянство, обаче, нѣкои градове сполучихъ да основѣтъ поне срѣдни училища независими отъ исключител-но-то надзорство на духовенство-то. Нѣкои отъ главни-тѣ тѣзи Латински градови училища бѣхъ Бреславски-тѣ (у Силезії), основани на 1267 и 1293, които и сега цѣвятъ като гим-назии. Прѣдмѣти-тѣ които ся прѣпо-давахъ въ тѣзи заведенія бѣхъ Латин-ски, риторика, логика, философія и пъніе. Отъ това е явно че тѣзи Латински градови училища, както мъ-настирски-тѣ, бѣхъ подъ вліянието на духовенство-то и прѣдмѣти-тѣ що-то ся прѣподавахъ въ тѣхъ служежъ особно на църковни цѣли. Ученіе-то което ся придобиваше въ тѣзи завед-енія бѣше сухо и нѣмаше никакви практически приложения въ художе-ства-та. Тѣзи заведенія бѣхъ, въ точ-нѣ-тѣ смыслъ на думѣ-тѣ, мънастир-ски училища.

ГЛАДЪ-ТЪ ВЪ ИНДИѢ.

Слѣдующе-то заемамы отъ единъ Американски вѣстникъ :

Индія, както знаѣтъ читатели-тѣ ни, е подъ управление-то на Англій. Прѣзъ минжлъ-тѣ Мартъ и Априлъ, една голѣма часть отъ жители-тѣ на онѣзи странѣ сѫ поддържали животъ-тѣ си повечето съ плѣвѣ, буряни, сущи лозени шуми и съ барабой. Много хыляди отъ онѣзи злаощастини, като не можали да намѣрятъ даже пай доли-тѣ хранѣ, съ които обыкно-венно ся хранятъ скотове-тѣ, умирали отъ пай-ужасенъ гладъ. Повечето отъ добитѣцы-тѣ сѫ ся испродали. Покажи-щины и земледѣлчески орѣдии сѫ ся продавали въобщѣ по за една десетъ часть отъ обикновенінѣ-тѣ имъ цѣни, и често даже за по-долу. Даже жени и дѣца сѫ ся продавали; продавачи-тѣ имъ ся извинявали че ако ги не про-даджтъ тѣ ще измрѣтъ отъ гладъ, а тѣй може да ся избави, или поне да ся продѣлжи, животъ-тѣ и на едни-тѣ и на други-тѣ. Мнозина оставили домове-тѣ си и отишли по околни-тѣ страни да просятъ, но много отъ тѣхъ погибли по пѣтища-та. Много отъ села-та почти сѫ обезлюдены, и кѣ-щи-ти-тѣ порутены. Мнозина порутвали кѣ-щи-ти-тѣ си за да продаватъ дѣревата-та имъ. «Знаѣтъ человѣцъ,» казва една очевидецъ, «които катурихъ кѣ-щи-ти-тѣ си и откарахъ греды-тѣ имъ съ рѣчни кола на едно растояніе отъ тридесетъ мили съ мысль да купятъ най-долни хранѣ, които да имъ стигне за по пѣть-тѣ. Мнозина, въ без-надежно отчаяніе, чакатъ смърть-тѣ да дойде и да тури край на мѣкы-тѣ имъ. Нѣкои си извѣршихъ и самоубийство. Нищо не ми е было по-жално отъ колкото когато слушахъ думы-тѣ имъ които често изговаряхъ въ при-знателностъ-тѣ си за малкѣ-тѣ по-мощчицѣ, които имъ ся даваше: «Бла-годарѣ ви! благодарѣ ви! Това ще попродѣлжи животъ-тѣ ми повечко.» Надежда-та за съвршенно избавленіе отъ тѣзи ужасни страданія е съвсѣмъ далечъ отъ тѣхъ.»

Старанія-та на мѣстно-то прави-телство за облекченіе-то на стражду-щи-ти-тѣ сѫ тѣрдѣ злоумышленни. По-

нѣкѫдѣ мѣстни-тѣ управители ся мѣ-жатъ да укрѣпятъ работы-тѣ, и даже ся трудятъ да наложатъ данѣкъ на онѣзи които умиратъ отъ гладъ.

ПОЛИТИЧЕСКИ НОВИНЫ.

ГЕРМАНИЯ И ФРАНЦІЯ.

Слѣдующе-то извлѣчами отъ *Пал-Малѣ Газетѣ*:

Всѣкому е извѣстно че Германско-то Правителство най-много ся интересува въ политическѣ-тѣ борбѣ които сега върлува въ Франції. Тѣй сѫщо е извѣстно че Князь Бисмаркъ усърдно желае несполук-тѣ на Консерватисты-тѣ. Отъ врѣме на врѣме, въ критически врѣмена, Германски-тѣ офиціали вѣстници ясно обявяватъ че ако Френци-тѣ искатъ миръ тѣ трѣба да прѣпочетятъ да живѣятъ по политическо-тѣ начала на Г. Гамбета. Каква е тѣзи работѣ? Естествено Германски-тѣ Императоръ не е покровителъ на Радика-ци-тѣ; неговъ-тѣ Първъ Министъ не може да съчувствува съ внезапни-тѣ прѣврати които изведи-тѣ промѣняватъ сѫществуващи-тѣ редъ на една дѣржава; защото ако има въ свѣтѣ-тѣ нѣкой градъ въ който вѣспалителни-тѣ стихии на социализъ-тѣ да сѫ по-опасни отъ други-тѣ гради съ Берлинъ.

Особени причины сѫществуваютъ, види ся, за дѣто въ Германски-тѣ офиціали крѣгове желаютъ да ся съборятъ Консерватисти-тѣ въ Франції, и тѣхно-то прави-леніе да ся замѣсти отъ други може бы съмутителни за народъ-тѣ начала. Германско-то Правителство притязава че Консерватисти-тѣ сѫ орждія на прѣхл-снкты-тѣ Папски защитници; че Папство-то е заклѣтъ врагъ на Германії, и че то не быва да ся подпомага отъ никого, ако е възможно. За нищо друго ся не чува освѣнѣ за отчаяніи-тѣ ухышренія на Іезуити-тѣ. Това, обаче, е прѣувеличено. Ний смы расположени да кажемъ че придѣржни-ци-тѣ на Папскѣ-тѣ власть нѣматъ такова вліянието надъ вѣшиш-тѣ политики на Франції както ся мысли. Вѣнь отъ Германії, никой безпрѣдразсѫдѣченъ человекъ не вѣрва че Папство-то е доста силно за да подигне Франції противъ Германії, подъ каквото и да было прави-леніе. Послѣдни-тѣ избори показватъ доста ясно противо-духовно-то настроеніе на Франції, до които степень Френци-тѣ народъ негодува противъ вліянието на духовенство-то върху вѣникаш-тѣ политики на Дѣржавѣ-тѣ. Френци-тѣ помнятъ тѣрдѣ добре бѣдствен-и-тѣ войни въ 1870, които си ускори на вѣче отъ духовни-тѣ. Ний мыслимъ че трѣба да има други причини дѣто Князь Бисмаркъ желае да види прави-леніе замѣсти Маршалово-то, то ще стане или по миренъ начинъ или другояче. Ако промѣненіе-то не стане по миренъ начинъ, Франція ще загуби щогодѣ и отъ благодѣстви-то си и отъ тѣжестъ-тѣ си въ Европейски-тѣ работи. Но ако то стане по миренъ начинъ, тогаъзъ Франція може да ся управлява или отъ по-умѣрени-тѣ и по-мѣдрѣ-тѣ Републиканци или отъ неумѣрени-тѣ и буйни-тѣ. Ако управи-леніе-то вѣзѣ въ рѣчнѣ на послѣдни-тѣ, вѣроятно то ще произведе смущеніе въ Дѣржавѣ-тѣ, отъ кое-то ще ся вѣсползува Германія. Но ако управи-леніе-то вѣзѣ въ рѣчнѣ на по-умѣрени-тѣ, които е по-вѣроятно, тогава навѣро политика-та на тѣзи партіи ще клони къмъ заличеніе-то на приятелски-тѣ сношения съ Германско-то Правителство; и това наистинѣ е пай-мѣдрѣ-тѣ политики за Франції.

ВОЙНА-ТА ВЪ АРМЕНИѢ.

Минжлъ-тѣ седмицѣ *Л. Хералдѣ* обна-родва иѣкои писма отъ дописникъ-тѣ си съ Мухтаръ пашовѣ-тѣ войскъ. Въ едно отъ тѣхъ ся расправя за голѣмъ-тѣ биткѣ при Дѣвѣ-буону, и за това ий го обна-родвамы съ малки скратенія.

Ерзерумъ, 26 Октомври 1877.

Русси-тѣ сѫ на врата-та на Ерзерумъ, и работа-та е тѣрдѣ серіозна.

Въ петъкъ, 21 Окт., 1000 волици ся испратихъ въ Гюрджи-Богазъ, и Турци-тѣ

произведохъ едно наводненіе, като напра-вихъ Ефратъ да прѣлѣ бѣгове-тѣ си. Една Казашка чета ся появи не далечъ отъ Гюрджи-Богазъ, и шестъ горски топове ся испратихъ отъ Турци-тѣ къмъ Дѣвѣ-буону.

Въ сѫботъ, 22 Октом., иѣкои съгле-датели извѣстихъ на Мухтаръ пашъ че Русси-тѣ имали намѣреніе да го напад-ятъ, но денъ-тѣ прѣминж и това излѣзе лѣжа.

Въ недѣлѣ, 23 Октом., около 12 часъ-ти сутринь-тѣ, Русси-тѣ испратихъ три-десетъ топа отъ Куруджикъ къмъ Турско-то срѣдоточи-е на Дѣвѣ-буону, и въ сѫщо-то врѣме ся зачу тропотъ-тѣ на дѣвѣ отда-леніи пѣшацъ, отъ които едно-то ся от-прави къмъ долин-тѣ на Олы, а друго-то замини на лѣво като изви около ил-ински-тѣ върхове на сѣверъ отъ Ерзе-румъ. По 2 часъ-тѣ, дѣвѣ-тѣ отда-ленія на-пади-хъ отъ десно и отъ лѣво дѣвѣ-тѣ крайни-и на Турско-то положеніе. Русси-тѣ почи-хъ да нападатъ яростно, но пакъ тѣ ся отблъсваха. Битка-та трая часъ-тѣ до 9, и тогава Русси-тѣ ся тѣкмехъ като да отстѫпятъ, ако топове-тѣ имъ и да гър-мехъ непрѣстани прѣющо Мухтаръ пашо-во-то положеніе. Около 9 и половина часъ-тѣ едно сило Руско отда-леніе ся отѣли отъ глави-тѣ войскъ и напад-ятъ на срѣдоточи-е, и по единадесетъ и половина часъ-тѣ то сподучи да прѣзeme първи-тѣ линии.

Мухтаръ паша, отъ глави-тѣ щабъ, като видѣ критическо-то положеніе на работи-тѣ, излѣзе на чело на три баталіона и спускъ ся на помощь на срѣдоточи-е си. Между това, началикъ-тѣ на срѣдо-точим-тѣ войскъ, Рифаатъ паша, ся нарачи въ бедро-то и ся замѣсти отъ Акыфъ пашъ; обаче и той веднага ся нарачи, и Турски-тѣ воини бѣхъ обѣрихли на бѣгъ когато Мухтаръ паша пристигъ и ся помѣжчи да съедини разстроени-тѣ войски, които не щехъ ни да го чуятъ. При всичко това, обаче, Мухтаръ паша тръгъ юнашки на напрѣдъ съ три-тѣ си баталіона, а непрѣятелъ-тѣ като че ся почули на не-говѣ-тѣ дѣрзость та поостѣжни. Но Мухтаръ пашови-тѣ усиля бѣхъ безплодни. Случи ся та единъ крушумъ прѣсъкъ че-репъ-тѣ на Турски-тѣ чиновници който управляваше три-тѣ баталіона, и това като че обезсърди Турски-тѣ воини, защото тѣ изведи-тѣ обѣри-хъ гѣрбове-тѣ си къмъ Русси-тѣ и ударихъ на бѣгъ. Мухтаръ паша, разядосаиъ за загубъ-тѣ на едно такова положеніе като Дѣвѣ-буону, хвърли ся отчаянъ въ непрѣятелски-тѣ редове за да тѣрдѣ смърть-тѣ си, но иѣкои отъ по-гори-тѣ му чиновници послѣдваха при-мѣръ-тѣ му и като ся впуснаха по него сподучихъ да го извѣжатъ живъ. Между това врѣме едно ново нещастіе го сподѣлѣ, защото, до като той ся губеше въ непрѣятелски-тѣ редове, лѣво-то му крыло вѣче ся разби и десно-то клинъ назадъ. Всѣдѣ тѣзи нещастія Мухтаръ паша даде заповѣдъ на свои-тѣ си, които още поддържахъ борбѣ-тѣ, да ся теглятъ къмъ Ерзерумъ. Русси-тѣ погонихъ до иѣ-кѫдѣ бѣканци-тѣ, и Турци-тѣ изгубихъ иай-малко 3,000 убити и 800 плѣнници. Шестиадесетъ топа си останахъ непокаж-нати въ срѣдоточи-то положеніе, които вѣче бѣше прѣзето отъ непрѣятелъ-тѣ. Фейзи паша (Колманъ) ся нарачи лекъчко въ рамо-то.

Когато Мухтаръ паша още ся опитваше да съедини войски-тѣ си, едно ужасно по-зорице ся прѣставише прѣдъ врата-та на Ерзерумъ. Една стражка, съ топове и ба-йонети, не оставише бѣканци-тѣ да напад-ятъ силомъ прѣдъ врата-та на градъ-тѣ. Внезапно единъ капитанинъ достигъ съ запѣненіи-тѣ си конъ и извика къмъ сграж-дѣ-тѣ: «*Мюширил-тѣ* (Ахмедъ Мухтаръ паша) ви заповѣда, отворете врата-та.» *«Лѣжешъ»* извика отдирѣ му единъ запахъ-тѣ яверинъ, които испразни револверъ-тѣ си и свали капитанинъ-тѣ на мѣсто-то му. Тогава, като истегли сабѣ-тѣ си, не-устрашимъ-тѣ яверинъ ся развѣртѣ между бѣканци-тѣ, като имъ викаше «*Вѣриете ся та бѣте Московци-тѣ.*» Най-малко дванаадесетъ души пади-хъ подъ удары-тѣ му, а стражка-та, опашена отъ ужасно-то зѣр-лице, отвори врата-та на бѣканци-тѣ по 4 часъ-тѣ прѣзъ пощъ-тѣ, и слѣдъ единъ часъ всѣкъ ся намѣрваше извѣжъ стѣни-тѣ на градъ-тѣ.

Въ пондѣликъ, 24 Октом., людкинъ-тѣ бѣхъ затворени; страхи-тѣ бѣше неописаемъ; улици-тѣ бѣхъ пълни съ войници. Но илади ся прѣстави прѣдъ врата-та на градъ-тѣ единъ знаменосецъ съ примирително знаме и пригруженъ отъ шесть Казаки. Знаменосецъ-тѣ пустихъ да прѣмине само съ двамина отъ другари-тѣ му; той поискъ да види Мухтаръ нашъ, и видиаго го отведохъ при него. Посланіето му бѣше да покажи напѣж-тѣ да прѣладе градъ-тѣ въ рѣцѣ-тѣ на Руссы-тѣ, и да каже че, ако Турци-тѣ ся опрѣтъ, градъ-тѣ ще стане на непелъ и ще ся прѣдаде на грабежъ за три дни. Паша-та отговори на пратеникъ-тѣ достолѣпно и смѣло: «Молѣ ви ся, какѣте на военачалинкъ-тѣ си че състояніе-то на Отоманци-тѣ не се още отчайтело, и че ий ще ся бѣсъ до смърти. Но понеже азъ съмъ алѣжъ да явимъ на Правителство-то си въ Цариградъ за поканѣ-тѣ ви, азъ искамъ да ми почакате 24 часа прѣди да ви дамъ окончателенъ отговоръ.» Жители-тѣ на Ерзерумъ ся научихъ за Руско-то посланіе и повечето извихъ мнѣніе че военни-тѣ власти трѣбва да прѣдадутъ градъ-тѣ.

Въ вторникъ, 25 Октом., жители-тѣ на лѣгахъ да ся прѣдаде градъ-тѣ, а Султанъ-тѣ заповѣда да ся браны до край. Мухтаръ паша отговори на Руссы-тѣ че градъ-тѣ ще ся дѣржи, а тѣ подарихъ дванаадесетъ часа за да излѣзятъ навънъ болни-тѣ, ранени-тѣ, стари-тѣ и всѣкой който бы пожелаля. Паша-та обяви на жители-тѣ че ако тѣ постоиствуватъ да ся прѣдаде градъ-тѣ, той самъ ще обѣре топове-тѣ си противъ него и ще го направи въ по-малко отъ 12 часа на прахъ и непелъ.

Въ срѣдъ, 26 Октом., градски-тѣ жителіи ся призвахъ на оржие, но машина склоняватъ на това. Слухъ ся раздава че Русси-тѣ ся подкрѣпили ужъ отъ 20,000 души. Тѣ ся напирали изъ долове-тѣ задъ Топъ-дагъ. Отъ когато избѣгихъ отъ Руссы-тѣ при Аладж-дагъ, Мухтаръ паша не напира покой и очи-тѣ му съ хлѣтили и почертили иако отъ безсъніе и отъ голѣми грыжи.

Въ друго дѣло писмо сѫщій-тѣ дописникъ на Л. Хералдъ отъ Ерзерумъ казава че паша-та спечелилъ неизѣбѣнно единъ блескавъ побѣдъ и три топа, и че отъ денъ на денъ ся очаквало Русси-тѣ изново да нападнатъ на Ерзерумъ.

ПРОВЪЗГЛАШЕНИЕ

НА НЕГОВО ВЫСОЧЕСТВО ВЕЛИКИЯ
ВЕЗИРЬ КЪМЪ ВСИЧКИ-ТѢ БЪЛГАРЫ
ПОДДАННИЦЫ НА НЕГОВО ИМПЕРА-
ТОРСКО ВЕЛИЧЕСТВО СУЛТАНА.

Българе!

Отъ много вѣкове насамъ вѣдь живѣхъте подъ отеческѣ-тѣ власть на Императорско-то Отоманско Правителство, и ся наслаждавахъ съ съвѣршилъ свободомъ и обезспеченіе за вашѣ-тѣ народностъ, богослуженіе и лични свободомъ, и като ся поминувахъ братски съ ваши-тѣ съотечественици, Милюмани, и ся занимавахъ безпрѣпятствено съ тѣргови-тѣ и поминъка си, вѣдь прѣставахъ на свѣта образецъ на единъ съвѣршилъ благополучи-челядъ.

Свѣтъ-тѣ бѣше свидѣтель на успѣхи-тѣ, които, благодареніе на грыжи-тѣ и на благосклони-то съдѣствиѣ на Императорско-то Правителство, вѣдь правяхте въ общено-то просвѣщеніе, въ земедѣліе-то, въ искуства-та, и въ участіе-то които взимахте въ управление-то на работи-тѣ на странѣ-тѣ Ви, и като Ви ся подаваше, въ вѣроисповѣди-тѣ ви работи, всичките-тѣ помощь и улесненіе, които бѣше въ власть на Царско-то Правителство; Негово Величество Султанъ-тѣ, Августѣнія вашъ Господарь очиаваше отъ ваши странѣ все поголѣмъ доказателства за вѣриоподданіе и прѣданіе, по иѣкои испомежду васъ, като повѣрвали думы-тѣ на зложелатели и размирици, отихъ ся отъ правый-тѣ и благоприлични пѣтъ и ся повѣркохъ по бунтъ и злодѣянія. Съ това тѣхно поведеніе тѣ вѣздивихъ и вѣздивихъ цѣль свѣтъ, и съ насилии-ските си дѣла, които не прѣличватъ на человѣчи-тѣ, иако сърбъхъ и опечалихъ сърдце-то на Негово Императорско Величество Султана, нашъ Великодушенъ Благодѣтель. Обаче, ако тѣзи прѣстодушии людіе бѣхъ само погледи-иако си, тѣ бѣхъ ви-лѣли и разбрали че оия народы, които

имъ прѣставлявахъ като че живѣхътъ въ съвѣршилъ благополучи-тѣ, тѣрпѣнъ напротивъ иай-голѣмъ-тѣ страданіе и смѣ лиши-и отъ всяка-тѣ свободомъ, и че думы-тѣ племен-ностъ и народностъ съ които проглушавахъ уши-тѣ имъ, не бѣхъ друго нищо освѣнъ грозна измама. Ако да разберяхъ това, то и тѣзи прѣстодушии заблудени по прѣмѣра на други-тѣ съотечественици, щѣхъ да оцѣнятъ и припознайтъ колко струва отеческо-то управление подъ което живѣхъ, та не бѣхъ ся отстранили ии колкото единъ косъмъ отъ пѣтъ на вѣрностъ-тѣ и правотѣ-тѣ; и не бѣхъ станжли ордай и причина за съсипваніе на собственикъ-тѣ си странѣ.

Но Слава Богу и хвала Вамъ, обявявамъ го на всички, чи-ло-то на такива зложедатели съ тѣрдъ малко наспорядъ голѣмо-то. Ви ми-жество.

Българе! вѣри-и подданици на Негово Величество!

Да знаете че ваши-тѣ Августѣнія Господарь, на когото всичка смы честити да смы вѣри и прѣдани подданици, е только милостивъ и толкова благъ и справедливъ Господарь, що съ него напира за достоинъ да отегли царскъ-тѣ си милост и благость общо отъ подданически си Български народъ, когото обича като свои дѣца, и то по причинѣ че тѣрдъ малцина отъ този народъ отъ простотѣ и невѣжество ся отбили отъ правый пѣтъ, които води къмъ благоденстви-е, не само иѣма да оттели, казвамъ, милостъ-тѣ си и любовъ-тѣ си отъ Български-тѣ народъ, но още Негово Величество съ готовъ да удостои и съ прошкъ и всички-тѣ прѣстажники, които бѣхъ припознали заблуденіе-то си и бѣхъ припади-и да просятъ милостъ.

За това иѣзи изъ помежду васъ, които, уплашили отъ голѣмии-тѣ на сторени-тѣ отъ иѣкои тѣхни съотечественици злодѣи-и, изоставихъ домове-тѣ си и села-та си и забѣгихъ по планини-тѣ, Азъ по высока царска заповѣдъ призовавамъ да ся завѣрятъ у дома си; подарена-та Конституция гарантира на всички и настояще-то имъ и бѣдже-то имъ.

Вѣри-и подданици на Н. В. отъ всякой пѣтъ повече сега щѣхъ напираятъ при правителстви-тѣ чи-ловици помощъ, защищатъ и покровителство; и всякой, който бы си позволилъ да злоупотрѣби вѣри-и подданици ще подпадне подъ за-коно иако на казаше.

Българе!

Вамъ надѣжи сега да са вѣсползувате отъ тѣзи мои обѣщанія, а които не бѣхъ си ползували отъ тѣхъ и постоиствувате да дѣржатъ жени-тѣ си и дѣца-та си въ бѣдность и мячинотѣ, грѣхъ-тѣ да имъ бѣдъ и душъ за тегло-то и страданіе-то, въ което има да пропаднатъ въ това зимно време.

ЦАРИГРАДЪ, 1877 Ноемвръ 15.

ВОЙНА-ТА.

Споредъ послѣдни-тѣ извѣстія отъ Ерзерумъ, двѣ-тѣ искрѣтelski войски въ Мадж Азий си оставатъ почти въ сѫщо-то положение како извѣстихъ мини-лѣ-тѣ седмици. Види ся че тѣхни-тѣ си прѣстажники за-трудняватъ военни-тѣ движенія. Русси-тѣ си приготвили зимовища въ Непекъ, Олти, и Бардезъ, градове токо-речи на срѣдни-пѣти между Ерзерумъ и Карсъ. На 9-ый того войска-та на Ген. Лорисъ Меликова оставила, казваше, Карсъ и отишла да под-крѣпи Генералъ Хеймана прѣдъ Ерзерумъ.

Които за Батумъ, Турски-тѣ вѣстници не вѣрватъ слухове-тѣ които ся прѣсажихъ че Русси-тѣ прѣзели иѣкои отъ вѣни-каши-тѣ му укрѣпленія.

Сюлейманъ паша извѣстява че на 12-ый того той напади-и съ голѣмъ силъ войски-тѣ на Царевичъ при Пиргосъ, Мачка, Терсеникъ, и Думакъ. Битка-та траяла цѣлъ день, но Русси-тѣ имали голѣмъ си-лъ и ся подкрѣпили прѣзъ денъ-тѣ, а като запиши сѧнци-то, Турски-тѣ войски ся при-нудили да ся вѣрятъ назадъ. Загубы-тѣ отъ убити и ранени и на двѣ-тѣ страни были значителни.

Въ вторникъ на 22-ый того станжла една важна битка при Еленѣ. Сюлейманъ паша прѣзелъ назадъ Еленѣ, които бѣ отдавна въ рѣцѣ-тѣ на Русси-тѣ. Бой-тѣ бѣлъ много ожесточенъ, но слѣдъ като Турци-тѣ зели пѣтъ-тѣ които води отъ Еленѣ къмъ Тыр-

ново, за Русси-тѣ станжла невѣзможно да ся одържатъ. Сюлейманъ паша пѣнѣлъ въ тѣзи битка единъ миралай, 300 воиници и 11 топа. Той казава че 16 Руски баталони зели участіе въ сраженіе-то. Русси-тѣ имали много убити, Турски-тѣ загуби ся още неизѣвестни.

Много слухове ся прѣсажихъ тѣзи дни, които подтвѣрдихъ че Плѣвенъ е пад-и-лѣ, но види ся че това не е петиша. Може Османъ паша да съ испрати самъ иѣкои пратеникъ съ примирително знаме до Руски-тѣ главенъ станъ за иѣкои си работи.

Мехмедъ Али паша ся види да е ималъ постоянни боеве съ Русси-тѣ около Орханіе прѣзъ послѣдни-тѣ два три дни. Той ся намѣрвалъ на Камари. Рано въ пондѣликъ, на 21-ый того, Русси-тѣ починали да хвъргатъ съ топове-тѣ си отъ върхове-тѣ близо до Орханіе и Етрополе срѣдъ Турски-тѣ положенія. Една битка послѣдвали която траяла цѣлъ день. Паша-та извѣстява че Русси-тѣ ся при-нудили да отстѫпятъ надвичерь като притъни-ло, но че той е очаквалъ Русси-тѣ да подновятъ нападеніе-то си на сутринь-тѣ.

Руски-тѣ сили занимали Правецъ и Етрополе на 11-ый того, но Турски-тѣ гарнизони въ онѣзи мѣста изѣгнѣли въ Орханіе. Казава че Русси-тѣ зели въ Етрополе само пѣть топа и иѣкои хамбари съ храни.

РАЗНЫ НОВИНЫ.

Завчера въ вторникъ Правителство-то на-мѣрило за добре да издаде единъ официалъ иѣкои тѣхни съотечественици злодѣи-и, изоставихъ домове-тѣ си и села-та си и забѣгихъ по планини-тѣ, Азъ по высока царска заповѣдъ призовавамъ да ся завѣрятъ у дома си; подарена-та Конституция гарантира на всички и настояще-то имъ и бѣдже-то имъ.

Споредъ Л. Тайлъсъ, Турци-тѣ вѣздигали укрѣпленія при Кладовъ, и Портъ-та съ испратила строги заповѣди на управителъ-тѣ на Ада-Кале да спира и да прѣтърсва всѣкой корабъ които бы прѣминжалъ покрай онова мѣсто.

Споредъ единъ телеграмъ отъ Агенци-тѣ на Хавастъ, Колонска-та Газета отъ 17-ый Ноемвръ обнародва слѣдующе-то: Ако падне Плѣвенъ, Германия ся очаква да по-средствува за едно примире, прѣзъ което Русия и Турци сами да ся помиряватъ. Германия желае миръ-тѣ да стане по единъ частенъ начинъ, и Князъ Бисмаркъ не желае да стане единъ Европейски Съвѣтъ. Австра-їя тоже е получила увѣренія отъ Германия, че ако миръ-тѣ стане по единъ частенъ начинъ, тогавъ Австра-їя-тѣ интереси се ще ся опазятъ на-иѣкои и Контъ Аидрианъ ся е обѣщалъ на Князъ Бисмаркъ че ако му ся прѣложи съставеніе-то на единъ Европейски Съвѣтъ, той ще откаже.

На 7-ый того ся тѣргъствувало прѣз-маніе-то на Карсъ и ся отслужила божествена служба въ укрѣпленіе-то на Тученици прѣдъ Плѣвенъ въ присъстви-е-то на Руски-тѣ царъ. Слѣдъ служб-тѣ Руски-тѣ топове гъриможли срѣдъ Плѣвенъ, и вечерь-тѣ станжли освѣтленіи въ честь на сѫбътие-то.

Руско-то Правителство порѣчало въ Берлинъ иѣкои стотини хълди-и ботушки и горни дрехи. Желѣзни подлози 7—8 аршина дѣлги за мостове-тѣ ся испрашатъ ежедневно въ Българіи, прѣзъ Варшава, отъ Херъ Крупъ. Тежки обсадителни топове съ испратени тоже отъ Есенъ за Свищовъ.

Споредъ единъ телеграмъ, отъ 10-ый то-го, Черногорци-тѣ починали пакъ да бом-бардиратъ Подгорицъ и Спуцъ. Едно тѣло отъ 800 баши-бозуци ся испратило къмъ Моричи и Подгорицъ.

Понеже Руски-тѣ войски напрѣдватъ къмъ источни-тѣ Сърбска граница, много Турски челяди отъ Видинск-тѣ областъ съ отишали вече въ Пиротъ, Ак-Шалка и Нишъ.

Паша ся завѣрилъ отъ Душава, и въ начало-то на мини-лѣ-тѣ седмици заминъ съдру-женіе отъ двама Английски чиновници, Ка-питанъ Бейкъръ и Майоръ Аликъ, за Со-фи-я, за да земе нача-лество-то на едно от-дѣленіе войскъ, подъ главно-то нача-лество на Мехмедъ Али паша.

Турско-то Правителство е съобщило на чужды-тѣ посолства и консульства че то-о-бивава въ обсадно положеніе помори-то на Шкодренск-тѣ вилаетъ, въ Албаніи, по-край Адріатическо-то море, отъ Спуцъ до Дулчина. Казава че три Турски брони-и кораби пристигнали въ Антивари, за да бранятъ онѣзи мѣста отъ Черногорцы-тѣ.

Въ завчераши-тѣ си листъ Л. Хералдъ казава че: Цариградск-тѣ Гърцкъ патріархъ съ сѣобщи-и на свое-то стадо, чрѣзъ обыкновеніи-тѣ гражданска и духовна вла-сти на Гърцко-то общество, Султанов-тѣ заповѣдъ която отваря редове-тѣ на народ-и-тѣ стражи и въ столиц-тѣ и по-области-тѣ на Христіански-тѣ подданици на Портъ-тѣ. Арменск-тѣ патріархъ ще направи иако-то подобно съобщеніе на членове-тѣ на свое-то стадо, и Българск-тѣ Екзархъ, вѣрамы, ще върви по сѫщі-тѣ пѣти.

ТЕЛЕГРАФИЧЕСКИ ДЕПЕШИ.

Лондонъ, 16 Ноемвръ. — Лордъ Дербъ Английск-тѣ Министъ на Външн-тѣ Де-ла, спомена днесъ въ слово-то си, което изрече въ едно публично събрание, че и-стинск-тѣ пѣти между Англий и Индия не минува прѣзъ долин-тѣ на Ефратъ; токъ приложи да какъ вѣрвамъ че, додѣто съ-пирѣсъче или непокажи-и пѣти-тѣ ии прѣзъ Суезк-тѣ Каналъ, нынѣ имамъ достаточн-съ сѫбъщеніе.

Букурешъ, 16 Ноемвръ. — Руманск-тѣ парламентъ—Сенатъ-тѣ и Камара-та на Прѣдставители-тѣ — ся от